

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.
Félévre. 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Hgy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Melyikünknek lesz igaza?

(p.) Hogy egy megvetett kis szikra is nagy tüzet okozhat, nagyon régi és nagyon helyes közmondás, hanem azért nem megyünk annyira, hogy a délafrikai háborúból világháborút kombináljunk. Először is azért nem, mert a szikra kicsiny ugyan, de nem megvetett, sőt nagyon is éber figyelemmel kísértetik és másodsor azért nem, mert egy világháboru felidőzésére, a könnyelmű vakmerőség egyik hatalomban sincs meg.

Az a hír, hogy külügyminiszterünk lemond, hogy Oroszország Afganisztán számára 120 ezer embert mozgósít és hogy a berlini értekezletre elmegy az olasz király is, lenne bár szóról-szóra igaz, még mindig nem bizonyíték egy világháboru mellett; annál inkább nem pedig, mert egy 120 ezer fejből álló orosz hadsereg mozgósításában nem hiszünk, de sőt lehetségesnek sem tartjuk. Egy ily mozgósítás nyilt provokálás lenne. Nemesak Anglia nyilt provokálása, a mit Oroszország — a viszonyokat tekintve — megtehetne bátran, hanem mindazon hatalmak provokálása, melyek a békét féltik s egyáltalán nem egyezhetnének bele, hogy Orosz-, esetleg Franciaország a helyzet kizsákmányolására szabadkezet nyerjenek.

Igaz, hogy most le van kötve

Anglia keze, de azt a kezet Anglia akkor szabadítja föl, mikor neki tetszik s hogy megtámadtatása esetén fölszabadítaná, az bizonyos. Hát ha csak az lenne a vers vége, hogy Anglia a burokkal békét kössön? Az kívánatos lenne nagyon, de hogy sem Orosz-, sem Franciaországot nem a burok érdeke mozdítaná ki helyéből, hanem hogy messzebbmenő terveik lennének, az is bizonyos, ezek a messzebbmenő érdekek pedig kiterjedhetnének nemcsak Afganisztánra, hanem a Balkánra, Német- és esetleg Olaszországra is, a mit összetett kézzel nem nézhetne a hármass szövetség és az egyensúlyt tekintve, Európa sem.

Hát hogy ezek az eshetőségek fölszínre ne kerüljenek, a szövetséges hatalmak találkozására szükség van, Anglia lekötött kezének föloldására szükség van. Anglia ugyan nincs a hármass szövetségben, de érdekeinél fogva sem Orosz-, sem Franciaország mellett nem lehet. Érdekei nem engedhetik meg sem az orosz, sem a francia tulsulyt s így a hármass szövetség, netaláni szükség esetében, Anglia segítségére bizton számíthatna. A hármass szövetségnek tehát érdekében áll, hogy az angol nagyhatalom kezei föloldassanak s elérkezettnek láthatja az időt arra, hogy az érdemben lépéseket tegyen.

Igy kombináljuk mi a berlini

találkozást. Annak a módnak lehetősége forog szóban, a mely mód megengedhetővé tegye az Angliához való hozzáférést, és a háboru befejezésének sürgetését. Hogy ez a módozat milyen lesz? azt ma még a szövetségesek sem tudják s épen azért jönnek össze, hogy megbeszéljék. Olyannak kell lenni mindenestre, amely ne tévessze el hatását, hanem értesse meg Angliával, hogy a háboru befejezését Anglia érdekével egyetemben, más egyéb messzemenő érdekek is kívánják.

Európai bonyodalomtól tehát nemesak hogy nem tartunk, de sőt épen ama reményünknek adunk kifejezést, hogy a délafrikai ügyek fordulatót várhatjuk. A hatalmak komoly föllépése majd csak gondolkozóba ejti Angliát is és abból, hogy a burokat teljesen megalázva maga alá törje, hihetőleg engedni fog.

Meglátjuk, hogy melyik kombináció válik be. Az, a melyet a budapesti lapok szelölzetnek, avagy az, melyet mi itt elmondottunk?

Gulner Gyula. A legközelebbi órák meghozzák a hivatalos lap közlését, mely Gulner Gyula országgyűlési képviselőnek belügyi államtitkárrá való kinevezését tudatja. A legmagasabb dekretum alá van írva és így a kinevezésről, mint bevégzett tényről beszélhetünk. Mindenekelőtt konstatáljuk, hogy barát és ellenség dícséri a miniszterelnök szerencsés kezét, aki ismét az igazi embert állította az igazi helyre. A sok jelölt

TÁRCZA.

Debreczentől — Pécsig.

— Üdvözlét Pécsnek. —

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irta: Koncz Ákos.

A *Vidéki Hirlapirók Országos Szövetsége* az idén Pécsen tartotta közgyűlését. Ugyanakkor és ugyanitt gyűléseztek a hirlapkiadók is, megbeszélendők ügyes-bajos dolgaikat és közös érdekeiket.

Pécs sz. kir. város fénynyel és szeretettel fogadta a sajtó munkásait. Nemesak a város volt fellobogózva, hanem a szivekből is kiáradt a vendégszeretet melege és az az igazi becsülés, melylyel Pécs sz. kir. város művelt közönsége a magyar hirlapírás munkásainak iránt viselkedik a jelenben, ép úgy mint a multban.

Nem láttuk itt nyomát sem a sablon-szerű udvariaskodásnak. Sziveket adtak itt szivekért. Őszinteség, igaz érzések vettek körül bennünket s nekünk örült a lelkünk, mikor jólesőleg tapasztaltuk a magyar sajtó munkásainak megbecsülését. Épen ezért, habár első sorban a pécsi újságíró kollégáknak tartozunk köszönettel, amennyiben a hangulatot irántunk az ő önzetlen működésük teremtette meg, hálás érzéssel gondolunk minden időben Pécs sz. kir. város közönségére, mely az ő házi hirlapiróinak

nyujtott állandó becsülést és szeretetet reánk is kiterjesztette.

A vasuti állomásnál Pécs sz. kir. város minden szépért lelkesedő polgármestere, *Majorossy Imre* fogadta az újságírókat; szép beszédében hatásosan emelte ki a vidéki magyar sajtó hivatását. A polgármester beszédére *Kulinyi Zsigmond*, a szövetség elnöke felelt, köszönetet mondva a megtisztelő fogadtatásért. Az üdvözlő beszédek elhangzása után a figyelmes rendezőség díszesebbnél díszesebb magán és városi fogatokra ültette a vendégeket, kik rövid pihenés után a Nemzeti Kaszinó hófehér termébe gyűltek össze ismerkedési estélyre.

Az ismerkedési estén megjelentek a város notabilitásai, köztük *Majorossy Imre* polgármester, *Aidinger János* és *Kardos Kálmán* országgyűlési képviselők, *Réh* városi tanácsos, ki finom műveltségével, kedves modorával mindnyájunk szívét megnyerte. Az ismerkedési est pompás hangulatban éjjelig tartott, mely után nyugalomra térünk, hogy a hosszú ut fáradalmait kipihenjük.

Másnap reggel mindenekelőtt a világhírű *Zsolnay* gyárat néztük meg. Egyszerűen *mesés dolog* az, amit ott láttunk. Egy virágzó, minden ízében egészséges alapokra fektetett vállalat, melyet a *Zsolnay*-család zsenialitása, művészet- és iparszeretete, páratlan szaktudása világhírűvé tett. Egy egész városrész ez a hatalmas gyártelep egy

gondozott park közepén. Nem ipartelep csupán, hanem a művészet a temploma. Tudás, művészi érzék, lángoló hazaszeretet és igazi humanizmus ölelkeztek itt, hogy kenyeret adjanak százaknak és százaknak és dícsőséget a magyar névnek. Hétszáznál több munkás dolgozik itt állandóan, kik mintegy negyven, ötvenezer q anyagot dolgoznak fel. És miként a gyárnak megteremtő lelke a boldog emlékezetű *Zsolnay Vilmos* élete munkás erejét szentelte hatalmas vállalatának, ugy családja is örökölvén a családő zsenialitását, a díszedények festését művészi szíleg kezeli. *Zsolnay Teréz* és *Julia* uraszonyok különösen gyönyörű rajzokat állítanak elő komponáló tehetségükkel, míg *Zsolnay Miklós* a gyár feje. *Matyasovszky* és *Sihorszky* a széplelkű *Zsolnay* lányok férjei vagyont és tudást fektetnek a gyár évről-évre nagyobbodó üzemébe.

Ma, midőn folytonosan panaszkodunk a magyar ipar hanyatlásán és gondteljes szeretettel kéressük annak megjavításának és fellendítésének orvosszereit, jólesik látnunk ezt a hatalmas ipartelepét, melynek bámulatos szépségű és jószágú gyártnányai a külföldön is méltó feltűnést keltenek. A gyár vezető lelke *Zsolnay Vilmos* már nincs az élők közt, kevés idővel ezelőtt hunyt el, megsiratva ép úgy, mint amily mértékben megbecsülték lázas tevékenységét, törhetlen energiáját, páratlan jó szívét és sokoldalú tudását. Becsületes mellét a királyi elisme-

közt, kiket a belügyi államtitkári állásra emlegettek, Gulner az egyetlen, a ki a közgazgatás egész lényét minden hibájával és előnyével ismeri s a ki képességének nagy részét Pestmegyében az adminisztráció gyakorlati ellenőrzésének szentelte. Jártas az adminisztráció minden ágában s e téren neve ép úgy hangzik, mint a Grünwald Béla név.

Gulner valódi liberális; sokan szeretik ugyan multját emlegetni s hangsúlyozzák, hogy nemzeti párti volt és Apponyi leghűbb partizónja. Ezzel szemben nem lehet elég gyakran ismételni, hogy a nemzeti párt megszünt létezni azon nap, melyen konstátálta, hogy a miniszterelnök programja és az övé közt nincs különbség és hogy testtel-lelékkel e programm szolgálatába áll. Gulner ép oly, vagy még több joggal tartozik a szabadelvű párthoz, mint bárki más és egy hajszálnyira sem fog tágitani a szabadelvűség gondolatától.

A közigazgatási reformot illetőleg a napi politikusok még mindig azon vitatkoznak, vajjon municipálista-e Gulner, vagy a közigazgatás államosításának híve. Rég kijelentette már Gulner, hogy a megyei hivatalok nem lehetnek többé tiszteleti állások, hanem becsületesen és lelkiismeretesen dolgozni kell azokban. Ezzel Gulner őszintén a kinevezés mellett nyilatkozott s kimutatta, hogy egy bölcs és mérsékelt centralizmusnak kell helyet adni.

De kijelentette azt is, hogy a megyei hivatalnokokat meg kell értetni, hogy ők vannak a népért, nem a nép ő értük és ezzel a közigazgatás kielégítő állami ellenőrzését vallotta magáénak a municipálistus keretében, mely még nagy feladatokra lehet hivatva és ezért korszerű értelemben átalakítani s lehetőleg konzerválni kell.

Gulner, mint belügyi államtitkár hivatva lesz, hogy főnöke, Széll Kálmán értelmében az általános országgyűlési választásokat vezesse és ő elég férfi arra, hogy minden irányban teljesen eleget tegyen Széll intenziónak, melyek különben is tökéletesen fedezik az ő felfogását.

Nemzeti kultúra.

A magyar nemzet hosszú századokon keresztül mindig csak a félkezével munkálkodott, mert a másik kezében szüntelen a saját létérdekeit és az európai nyugati kultúra békés fejlődését védelmező fegyvernek kellett készentartva állnia, mert ha ez a fegyver nem áll mindenkor védelemre készen, úgy ma Magyarország talán nincsen s ki tudja mi lett volna a nyugati civilizációval is?

Vannak nemzetek, a melyeket a kedvező sors szerencsésebb körülmények közé juttatott s így a kultúra terén nagyobb haladást tettek, — de nincs egyetlenegy nemzet sem, a mely évszázadokon keresztül nemzeti és állami fennállását folytonos veszélyvel fenyegető európai missziót teljesítve, becsületesebb és tiszteletreméltóbb munkát végzett volna.

Ez volt az oka annak, hogy fejlődés tekintetében nem tarthatunk lépést a többi nemzetekkel s hogy azok mellett kultúra tekintetében messze elmaradtunk.

Ezt az elmaradottságot pótolnunk kell, elvünk legyen tehát, hogy: nemzetibb és nagyobb mérvű kultúrát az országnak!

Tény, tagadhatatlan tény, a melyet minden nemzet elismer, hogy művelt nemzet vagyunk. De viszont ismerjük el mi is önmagunkról, hogy míg a nemzetnek egy nagy rétege művelt, addig egy majdnem olyan nagy rétege nélkülözi azt a kultúrát, a melyet a haza minden polgárának birnia kellene.

Nagy és fontos kérdés ez, a melyet felvetni soha sem időszerűtlen.

Magyarország fennállásának ezeréves évfordulóját, négy esztendővel azelőtt nagy pompával megünnepeltük, s anyagi helyzetünkhöz képest, különböző alkotások létesítése által meg is örököztük. De míg ezen alkotásokat összhangba tudtuk hozni államháztartásunkkal, addig az anyagi és szellemi téren létesített institúciók megalkotásánál nem találtuk el a helyes arányt.

Felállítottunk a most már közkézen forgó kimutatások szerint mintegy 500 iskolát fél millió forint költséggel addig, amíg

más téren milliókra menő áldozatokat és beruházásokat tettünk.

Ez az 500 iskola bizony a kevésnél is kevesebb és a kultúra terén egyáltalában nem méltó alkotás a nemzet ezeréves multjához.

Mert ne felejtjük el, mily mérsékben szolgálja a magyarosodás ügyét a magyar nyelvű népiskola. El kellett volna ezzel látni még a legkisebb községet is.

Ha az államháztartás nem engedte volna meg ezt azt áldozatot, hát ott lett volna a magyar társadalom.

A magyar társadalom megizmosodott, megerősödött, s maig már egy szerves egységgé nőtte ki magát. Ez az egységes, erős társadalom nem hagyhatja pangani a magyar nemzeti kultúrát, mert ha igen, úgy az a társadalom, mely most egészséges, nem lenne sokáig az, mert szervezetét megbontaná a sok nemzetiség, a melynek nyilait most sértetlenül pattannak vissza, s nem ejtenek sebet.

A multak tévedését és mulasztását pótolnunk kell a jövőben, s e részben szép, nagy feladat várakozik reánk.

Ki kell építenünk teljes egészében a magyar nemzeti kultúra nagy épületét, kezdve legalól, s végezve ott, a hol a korszellem megmutatja.

Annyi küzdés és nehéz vívódás után fordítsuk hasznunkra a béke áldásait, s a tartós béke ez éveiben fokozzuk a nemzet szellemi harcoképességét, hogy e tekintetben is legyünk és maradjunk nagyhatalom.

A mely állam nem nemzeti állam, az elpusztul a föld színéről. A nemzeti jelleget pedig csak a nemzeti kultúra adhatja meg.

Erősítsük és fejlesszük tehát nemzeti kulturánkat, s ez által a magyar nemzeti állam fentartó oszlopait, melyek így megszilárdulva, örök időkre biztosítják majd hazánk, nemzetünk és fajunk fennmaradását.

Fehér Gábor.

rés a *Ferencz József* rend lovagkeresztjével, ugyanannak közép-keresztjével, majd a vas-korona renddel diszítette fel. A francia kormány a becsületrenddel tüntette ki, míg a belga király a Lipót rendjének lovagkeresztjével ismerte el bokros érdemeit. Pécs sz. kir. város végül diszpolgárának választotta és minden alkalmat megragadott, hogy hű fiát kitüntesse.

A gyártulajdonosok a látogató hirlapíróknak megmagyarázták a gyártást s bemutatják a készülő, munkában levő és kész dolgokat. Milliók fekszenek ebben a páratlan vállalatban, mely csodás dolgokat produkál. A legszebbek közül valók a szeszessios edények, melyek magukon viselik a finom ízlelést és szakavatott tudást.

A gyártelep megtekintése után a tulajdonosok vendégszerető asztalához voltunk hivatalosak, majd ott felüldülve, kocsikon visszamentünk a központba, hogy meghallgassuk a V. H. O. Sz. igazgatósági, majd közgyűlését.

Közgyűlés után bankettre gyűlt össze a hirlapírói gárda a Vigadóban. Szébbnél-szebb felkőszöntők hangzottak itt el, hol Pécs sz. kir. város színe-java összejött, hogy örökké emlékeztetessé tegye előttünk az ott töltött kedves órákat.

Délután Pécs kiránduló helyeit tekintettük meg, melyek arról győztek meg bennünket, hogy ez a szerencsés fekvésű város arra is gondol, hogy polgárainak szórakoztató kiránduló helyeket létesítsen. Kétségkívül nagy érdeme ez a városi tanácsnak, mely élén a polgármesterrel egész lélekkel azon fáradozik, hogy Pécs minden ízében modernné tegye.

Az esti órákban a *Littke-czég* pezsgőgyárának voltunk vendégei. Figyelmes kalauzolás mellett bejártuk az óriási pincéket,

melyeknek gazdag tartalma, ragyogó tisztasága, okszerű kezelése valóban meglepett bennünket. Szemlénk után következett a lakoma, mely lassan-lassan családi jellegűvé vált, amennyiben a *Littke-család* hölgytagjai is megjelentek azon. Szébbnél-szebb tósztokat hallottunk itt a *Littke-családra*, a magyar ipar diadalára. A tósztokra a házigazda felelt nagy hatással, szép szavakban rajzolta meg azt a boldog jövőt, melyben a magyar kereskedelem és ipar minden vonalon elismerésre talál. Lelkesedés kell, ugymond, e nemzetfentartó cél eléréséhez és munka. E kettővel le lehet dönteni az akadályokat, főleg ha a magyar sajtó annyi szeretettel és enthusiasmmal dolgozik a nagy érdekek szolgálatában, mint azt eddig tette.

Zugó éljenzés és taps kísérte a szép beszédet, melyet azután egy egész sereg komoly és tréfás tósztt követett. En azonban már alig hallgattam a szavakat. Az én lelkem elmerült annak a boldog családi életnek nézésébe, a mit ott láttam. Megelégedés és boldogság sugárzott ott le a család arcáról, az a megelégedés, melyet a szívek kölcsönös szeretete és a jól teljesített munka fest az arcukra. És mivel szeretem a gyermekeket, most is visszagondolok arra a szőke bibére, ki piczi kezeivel, ajkain mosolylyal bucsut intett nekünk távozásunk alkalmával...

Szándékosan szólok utoljára Pécs sz. kir. város egyik legnagyobb kincseről, a *székesegyházról*, mely páratlan műemlek. A központi papság és *Nemeth Béla* ur mindenre kiterjedő kalauzolása mellett néztük meg ezt a csodálatos szépségű dómot, melynek felszentelésén ő Felsője is jelen volt néhány évvel ezelőtt. A pécsi templom a XI. századból való, sok viszontagságot átél, míg *Dulánszky* Nándor pécsi püspök

1882—1891. másfél milliónyi költséggel restauráltatta. A templom remeke az építési, festői és szobrászati művészetnek s midőn hatalmas orgonájának hangjai berezgek az óriási méretű hajót, lelkünk önkénytelenül Isten elé száll az áhitat szárnyain. *Lotz Károly* és *Székely* freskói a falakon a magyar művészet dicsőségét hirdetik, legszebb alkotásaikat itt igazán csodálhatjuk.

Maga a város gazdag modern középületekben ép úgy, mint régi emlékekben, melyekhez szeretettel ragaszkodik az emlékezet. Ujalkotásai másrészt arról győznek meg bennünket, hogy vezetői és törvényhatósága a legnagyobb igyekezettel és áldozatokkal gondozzák ott a közügyeket, kultúrát és művészetet. Van vízvezetéke, gáz- és villamosvilágítása, gyönyörű színháza, a takarékpénztárnak félmilliónál többet érő palotája, vígadója és nemzeti kaszinója, számos kulturális és közhasznú intézménye.

Nem akartam ismertetést írni Pécsről, csak elmondani röviden azt, a miket ott láttunk, ott éreztünk. Szép két nap volt, a mit ott eltöltöttük s ha édes emlékekkel távoztunk abból a szép dunántúli városból, mely gyöngye annak a vidéknek, jó esik elmondanunk, hogy azt Pécs sz. kir. város művelt közönségének, vendéglátó tanácsának *Majorossy Imre* polgármesternek, *Réh* tanácsnoknak, *Lenkei* és *Pleiningen* szerkesztőknek köszönhetünk, kik együttes működésükkel és igen magyaros vendégszeretettel és művelt lelkükkel kárpótolnak bennünket azért, hogy odohagytuk otthonunkat a szeretet ünnepén, midőn minden nemesebb érzületünk felolvad a családi szeretet melegében.

Szeretettel várjuk mi is a pécsieket a délibábs Hortobágyra...

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A király Berlinben.

Budapest, április 20. A király berlini útját a Balkán-viszonyok nagymértékű zavarodásával hozzák kapcsolatba. Igaz, hogy Oroszországgal 1897-ben oly egyezmény létesült, amely a Balkánon a statusquo föntartását biztosította, mégis úgy Bulgáriában, mint Montenegróban orosz kéz működik és oly mozgalmat kénytelenek külpolitikánk ottani exponensei rendelni, amely a statusquo megbontására irányul. Még ma ugyan nem hivatalos e mozgalom, de azzá lehet. A két felség arról is tanácskozik, hogy vajjon a bolgár és montenegrói dolgokkal szemben megokolt-e a demonstráció is tul fellépni.

Ottó főherceg betegsége.

Bécs, április 20. Ottó főherceg, ki néhány nap óta ágyban fekvő beteg volt, most már lábadozóféiben van és néhány nap alatt valószínűleg teljesen fölgyógyul.

Udvari hírek.

München, április 20. Ruprecht bajor herceg ma Bécsbe érkezik, hogy Ferencz József királynak megköszönje az aranygyapjas-renddel való kitüntetését. Luitpold régens herceg képviselőben Lipót herceg utazik Berlinbe, hogy a német trónörökös nagykorúsításának ünnepén jelen legyen.

Bécs, április 20. Ruprecht bajor herceg a Burgban fog lakni. A herceg mellé dísz szolgálatra Koller vezérőrnagyot rendeltek ki. Szombaton a herceg tiszteletére Schönbrunnban ebéd lesz a királynál.

Miniszteri kihallgatás.

Budapest, április 20. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter távollétében a szokásos pénteki kihallgatást ma Csörgeő államtitkár fogja megtartani.

Tartománygyűlés.

Bécs, április 19. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén Noske és társai azt kérdezik, hogy milyen lépéseket szándékozik tenni a kormány annak a nyilvánvaló törvényszegésnek a megakadályozására, hogy a második bécsi választókerület első választó kurijából való választókat nem írják ki.

A helytartó több interpellációra válaszol, többek között a Myra-vizesés hajtóerejének felhasználására való koncesszióra vonatkozó interpellációra és azt mondja, hogy Oser osztályfőnök semmiképp sem folyt be a földművelésügyi miniszterium erre vonatkozó döntésébe. A helytartó sajnálja, hogy ilyen magas állású tisztviselőt igazságtalanul megtámadtak. A legközelebbi ülés holnap lesz.

Megvadult szociálalista.

Berlin, április 20. A képviselőtestület tegnap tartott gyűlésén Singer nevű szociálalista kikelt a Ferencz József ő felsége fogadására megszavazott 50.000 márka ellen. Tiltakozik ellene, hogy egy uralkodó fogadására annyi pénzt elköltsenek.

Sachs liberalis képviselő ezzel szemben hivatkozik a német császár budapesti fogadtatására s azt mondja, hogy Budapesten kétszer annyit költöttek el. Ferencz József 34 éve hű szövetségeseink. (Kiáltá-

sok: Meddig?) Kürschner főpolgármester felszólalása után 94 szó többséggel megszavazták az összeget.

Utazás automobilon.

Budapest, április 20. Lina, orsini hercegnő Rómából automobilon Párisba utazott.

Szóbeszéd.

Budapest, április 20. Vukováról jelentik egy valakinek beszélgetését Telecski archimandritával, ki nemrég hunyt el. Az archimandrita azt mondta volna, hogy Spitzer és Orenstein százezer forintért vásárolták meg a tizszer többet érő heverini szerb kolostor bányáit, azért, hogy a magyar kormánynak az 1896-iki választásokra és a horvát nemzeti pártnak összesen 300.000 forint proviziót juttasson. Nehogy ez hivatalosan szóba kerüljön, — mondá az archimandrita, — nem hívjuk össze a szerb egyházi kongresszust.

Gyilkos kereskedő.

Budapest, április 20. Izsák Izidor karlovai kereskedő borotvával elvágta a felesége nyakát. A gyilkos férjet elfogták.

Vasutépítés Ausztriában.

Bécs, április 20. A Wiener Abendpost jelentése szerint a vasutügyi miniszterium utasította a dalmáciai helytartóságot, hogy a Görzttől Triesztig építendő rendes vágány vasutnak a tervét, a mely egyrésze a Trieszttel való második vasúti összeköttetésnek, azonnal vegye bizottsági pályanyomvizsgálat alá.

Törökország és az Egyesült-Államok.

New-York, április 20. Strauss, az amerikai Egyesült-Államok konstantinápolyi követe, a ki most itt van, a Törökországgal támadt viszályra vonatkozólag úgy nyilatkozott egy újságíró előtt, hogy a helyzetet nagyon komolynak tartja, ha a szultán nem teljesíti gyorsan az amerikai kormánynak tett ígéreteket. Az amerikai kormány követeléseit Tevfik basa, török külügyminiszter és a török minisztertanács alaposan fontolóra vette és jelentést tett a szultánnak, amelyben bizonyos összeg kifizetését ajánlja.

Magyar ember öngyilkossága Berlinben.

Budapest, április 20. Bihari Sándor nagyváradi technikus Berlinből levelet irt bátyjának, Bihari Ákosnak, ki a Vigszínház művésze, hogy agyonlővi magát. Bihari Ákos telefonált Berlinbe a rendőrségnek, de már késő volt az intézkedés. Az ifju már jóval azelőtt öngyilkos lett.

Forgalmi akadály.

Bécs, április 20. Töltéscsuszamlás következtében az északi vasut pályájának egyrésze Luitsch és Wischau között rövid időre járhatatlanná vált. A személy- és áruforgalmat átszállással tartják fenn.

Oroszország és Korea.

Jokohama, április 20. Szejöulból jelentik, hogy az orosz követ és a koreai kormány között még most is feszült a viszony Oroszországnak a mazampói terület bérbeadására vonatkozó követelése miatt. Azt hiszik, hogy Oroszország most nagyobb területeket követel.

A dél-afrikai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, április 20.

Angolország ragaszkodik ahhoz az elhatározásához, hogy az angoloknak és buroknak egymás között kell kivivniok a háborút a dél-afrikai hegemoniáért. Ezért Pori tugáit is visszatartja attól, hogy a beirakérdés miatt Lisszabonba küldött bur ultimátumra fegyverrel válaszoljon. Még segítséget sem akar igénybe venni, csak hogy sérelmet ne szenvedjen az elv, a mely szerint a dél-afrikai bonyodalomban nincs helye semmiféle beavatkozásnak.

A harcztéri kedvezőtlen helyzet sem ingatja meg ebben az elhatározásában az angol kormányt, mert bizva-bizik a hadsereg diadalában. Pedig a távolból szemlélve elég nyugtalanítóan itéljük a jelenlegi viszonyokat. Majdnem megmagyarázhatatlan, miért képtelen Roberts lord kiszabadítani a wepeneri helyőrséget szorongatott helyzetéből? A harc folyó hó 9 ike óta tart ezért a hátrszéli városért és Dagety ezredes még mindig magára hagyatva kénytelen szembe szállani a szünetlen támadással. Folyó hó 13 án ágyuzást hallottak Tabanchunál, Bloemfonteintól keletre, amiből azt következtették, hogy a Wepener fölmentésére kiküldött angol csapat összeesapott az ellenséggel. Hanem azóta hat nap telt el és még mindig semmi hír, hogy a segítség Wepener felé közelednék. E helyet olyan jelentéseket kapunk, a melyek nemcsak Wepenernek, de Oranje egész délkeleti részének a helyzetét aggasztó színben tüntetik föl. Froumann bur parancsnok egy angol csapatot Aliwal-Northnál átkergetett az Oranje folyón, a mi alig történhetett volna meg, ha Brabant tábornok szilárdul állana Rouxvilleben. Egy bur csapat tegnapelőtt Smithfield ellen nyomult, tehát valószínűleg a bloemfonteinorvalspointi vasutat fenyegeti. Ennek a vasutnak az elágazása Bethulienél két át az Oranje folyón; az angolok által itten helyreállított vasúti hiadat a burok, hir szerint, levegőbe röpitették. Valóban nem tudjuk, mit gondoljunk az angol hadsereg akeziót képességéről, a mikor ilyen baljós lauesemények történhetnek a hátában és a szárnyain?

Legújabb hireink a következők:

London, április 19. Egy 250 emberből álló bur csapat tegnap Rhodesiába tört be, hogy Karrington hadoszlopát feltartóztassa.

Bloemfonteinből jelentik, hogy a hosszszas esőzések teljesen elöntötték a tábort. A katonák ugyszólván vízben állnak és a vízben alszanak. A tábori kórházak tele vannak tifuszos betegekkel.

Pretória, április 18. Froumann bur parancsnok azt jelenti, hogy 400 embert a folyón át Aliwal felé kergetett, több angol katonát elfogott és marhát, szekereket ejtett zsákmánnyul. A Bethulie melletti vasúti hidat levegőbe röpitették.

London, április 20. A Reuter-ügynökségnek jelentik King Williamstownból tegnapi kelettel: A Mercury állítólag azt a megbízható hirt kapta transzváli szökevényektől, hogy Johannesburgban előkészületeket tesznek az ottani bányáknak dinamittal való felrobbantására. A nevezett lap szerint a transzváli kormány ezzel nem akar egyebet, mint ráijeszteni Franciaországra és Németországra, hogy a külföldi részvényesek érdekében közbelépjenek.

Budapest, április 20. Hágából jelentik, hogy a burok küldöttségeinek nincs kilátása, hogy az európai hatalmak közvetítsék a békét. Kilátás van, hogy Mac Kinley intervenniál.

SZÍNHÁZ.

A dolovai nábob leánya. Azon kezdem, hogy Herczeg Ferencz színművét „A dolovai nábob leányát” új köntösben mutatta be tegnap este a debreczeni színtársulat. Miért volt ez, nem tudhatjuk, de az tény, hogy az utolsó felvonás eddig mindig a dolovai kastély egyik szobájában játszódott le s tegnap ez nem ott történt. Hiába kerestük a szobát, nem láttuk a színen sehol. Ez azonban semmiesetre se gátolhatta volna a szereplőket, hogy az előadás gördülékenysége, gyorsabb menetére több gondot fordítsanak. — Megtaláljuk azonban a magyarizációt abban, hogy a „Kis szökevény” próbái annyira igénybe veszik a társulatot, hogy pl. a tegnap színre került darabból is csak egy próba jutott. Értékes, teljesen kifogástalan alakítás négy szereplőnél láttunk csupán. És pedig: Fái Flóra. T. Halmi Margit, Kiss Irén és Pataky Bélánál. Fái Flóra Jób Vilmája minden legesekelebb részletében művészi és öntudatosan ki dolgozott alakítás volt. T. Halmi Margit Szentirmay kapitányt játszotta. — Először láttuk őt e szerepben s csak első-meréssel adózhatunk neki. Olyan korrekt volt Szentirmaynéja, hogy nyílt színen két ízben is tapsot kapott. Kiss Irénről csak azt írjuk, hogy ő mindenkor büszkesége marad a mi színházunknak. Pataky Béla (Loránd hadnagy) mindjobbau beigazolja, hogy megfelel a hozzáfűzött reményeknek. Az új erők közül régi ösmerősünket, Odry Árpádot láttuk nagy szerepben. Tarján Gidát játszotta. Alakítása, játéka nem volt egészen tökéletes. Részleteiben azonban sok helyen találtunk olyan alakítást, melyből meggyőződhetünk, hogy Odry egy év alatt sokat haladt. Legsikerültebb volt az a jelenete, mikor a párbaj után strázsamesteri zubbonyban mint lánykérő jelenik meg Jóbéknál. Itt eltalálta az igaz hangot s a játéka is a helyzethez teljesen megfelelő volt. A közönség rokonszenvesen fogadta s több ízben függöny elé is hívta. Tanay Bilitzky kadétot játszotta. E helyütt jegyezzük meg, hogy a tegnapi előadásnál valóban különös szereposztást láttunk. Nem helyesebb lett volna, ha Tarjánt Pataky, Loránd hadnagyot Odry Árpád vagy Tanay s a kadétot Rubos játsza. — Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy Tanay nem volt jó a kadét szerepében, de Rubos ezt a szerepet úgy játszotta meg, hogy méltó partnere volt Rózsahegy Kalmánnak, kinek kadétja force szerepei közé tartozott. Tanay igyekezetét, szorgalmát méltányoljuk, de nem láttuk azt a fiatalos naivságot, mit e szerep megkíván. Ez hiányzott leginkább az ő elegáns kadétjából. Mindazonáltal elég sikerült alakítás volt, sok jó jelenést láttunk, azonban szerepének csuespontját, mikor mámoros fővel Tarján lakására vetődik, nem domborította, nem dolgozta ki úgy, a hogy azt kellene s nem sikerült a mámoros embert hüen bemutatnia. Bartha Szentirmay kapitányt már ösmerjük, most is csak jót mondhatunk róla. Közönség szép számmal volt.

(I. j.)

A kis szökevény. A Népszínház állandó műsordarabjának „A kis szökevény”-nek bemutató előadása holnap, szombaton lesz a debreczeni színházban. Az operett-czim szerepet szombat—vasárnap Sárossy Paula, a táncosnő szerepét pedig F. Kállay Lujza játsza. Hétfőn, kedden a cim szerepben Perényi Margit lép fel, míg a táncosnő szerepét Sárossy Paula játsza. Az operett iránt az érdeklődés általános.

Színész-házasság. Érdekes eljegyzésről értesít fővárosi tudósítónk. A debreczeni színtársulatnak két év előtt volt kedves, rokonszenves tagjai váltottak jegyet. A hymen hir azt mondja, hogy Vidor Dezső a „Magyar Színház” tagja eljegyezte Molnár Rózsit, a Nemzeti Színház tagját. A két egymást igazán s régen szerető szív egyesüléséhez a legőszintebben gratulálunk.

Sas Ede drámája. Sas Ede, a vidéki journalisták egyik legtehetségesebb tagja, kinek az irodalomban is elismert neve van, tegnap mint drámaíró mutatta be tehetségét. A szegedi Dugonics társaság pályázatán 400 korona pályadíjat nyert *Légyott* című drámájával, melyért egyhangulag ítelték oda szerzőnek a pályadíjat. A pályadíjat nyert dráma tegnap került először előadásra a szegedi színházban. Sas Ede *Légyott előtt* című drámája első színpadi műve, melyben érvényesülnek mindazon jeles írói tulajdonságai: — gondos szerkesztet, erősen kidomborodó jellemrajzok, erőteljes, poétikus magyar nyelvezet, — melyek elbeszélései, tárczái révén ismertté tették a nevét. Meglepett színpadismeretével, technikájával. Úgyesen beszélteti alakjait, akiknek jórésze akcióképes és akiknek cselekedeteit természetes, emberi érzelmek és indulatok hozzák mozgásba. Az érdeklődés nyilvánult a közönség körében. A bemutató előadásra már napok óta különös becsülvégyal készült a társulat, melynek legjobb erői vettek részt a premiéren. A *Légyott előtt* zajos sikert aratott. A színmű főszerepeit Tóvölgyi Margit, Réthy Lajos, Berky Ferencz és Simon Jenő játszották, a kik közül Simon Jenő, az új lyrai szerelmes színész ezuttal mutatkozott be a szegedi színpadon. Színművének bemutató előadásán jelen volt a szerző, Sas Ede is, a kit többször hívtak a lámpák elé.

HIREK.

— **A Csokonai-kör** tegnap délután 3 órakor Komlóssy Arthur elnöklote alatt választmányi ülést tartott, melyen az évi közgyűlés tárgyait készítették elő. A közgyűlés határidejét május 6-ára, vasárnap d. e. 10 órára tűzték ki. Tárgyai lesznek: a választmány jelentése a körnek a múlt 1899-dik évben működéséről. A megvizsgált számadatok és az 1900. évi költségvetés előterjesztése. A választmány kilépő tagjai helyébe tagok választása. A kör évkönyvének az el-töltött 10 év alkalmából még ez év folyamán összeállításával dr. Benedek János titkár bizatott meg. Dobieczy Sándor választmányi tag bejelentette, hogy Tordai Grail Erzsi, ösmeretű írónőnk május hó végén városunkba jön, indítványozza, hogy hívja meg a Csokonai-kör egy felolvasás tartására, mit a választmány szives készséggel fogadott el.

— **Köszönet a sajtónak.** Ez is ritkaság Debreczenben, de a Tisztviselők Önség-égyesülete megeselekedte. Köszönetet mondott lapunknak azon jóindulatu támogatásért, melyben az egyesületet (a mely különben zárjelben mondvá, egyike leg-humánusabb egyleteinknek) részesítette. Tanulhatnak belőle azok, a kik igénybe szeretik venni a sajtó szíveségét, de azzal a tudattal, hogy ez kötelessége a sajtónak. Mi a magunk részéről máskor is, — köszönetet nem várva, — szívesen támogatunk minden oly működést, mely a közérdeket hivatott előmozdítani.

— **Tájékoztató a lóversenyre nézve.** A most szombaton és vasárnap tartandó itteni lóversenyekre vonatkozólag a következő tudnivalókat közöljük: a totalisateur vezetését a versenyek mindkét napján K. Császár Ferencz ur, a „Magyar Lovaregylet” totalisateur igazgatója teljesíti. Ezen versenyek alatt a totalisateur 2 frtos és 5 frtos pénztárakkal fog a gyepen felállított helyiségben működni. A gyepen (tohá a nyergelő istállóhoz is) csak egyleti jelvénynyel vagy tribüne előtti térre szóló belépti jeggyel lehet menni, de azért a sikverseny pályán való közlekedésre a tribüne előtti térre szóló jeggyel bírók feljogosítva nincsenek: A totalisateur bódéhoz a gyepen egyenesen, míg a páholy és zártzék helyekről a tribüne épületét kívülről megkerülve lehet jutni. Helyárak a fairagaszon és versenysorozatban részletesen vannak hirdetve. Kellemetlenségek elkerülése végett felkérjük a versenyeken résztvevő közönség, hogy belépti jegyét láthatólag viselni sziveskedjék. A

versenyek kezdete mindenkor délután, pontosan 2 órakor. Hídig ételekről és hűtőkről a Bika-szálloda előnyösen ismert vendéglőse fog gondoskodni. A helyi vaspálya gőzmozdonyu vonatai (a hatvan-utcai vonalon) a versenyek alatt a Bika-szállodától a lóvásértérig 1 órától folyamatosan közlekednek. A pályatért környező árkon keresztültörni, ültetvényeket rongálni és a gyepet gázolni büntetés terhe alatt tilos.

— **Juhvásár.** Tíz év óta még ilyen gyenge juhvásár nem volt, a felhajtás igen kevés, alig 6—7 ezer drb, melynek főoka a gyapju rendkívüli megdrágulásában keresendő. A magyar juh nem is volt kelendő, hanem annál drágább volt a birka. Eladott 5580 drb 3 éves anya juh, párja fiastól 21, 22, 25 frt; koros anya párja 16 frt; 1 éves tokjó párja 15—16:50; 1 éves ürü párja 12—15 frt.; 3 éves ürü párja 15—16; hat hetes bárány párja 4 frt. Felhajtás volt 16875 darab.

— **Uj adóhivatal.** A pénzügyminiszter legközelebb ismét új adóhivatalt létesít és pedig Szeghalmon. A szeghalomi adóhivatalhoz négy, eddig a békési adóhivatalhoz tartozott község fog csatoltatni. Az adóhivatal már legközelebb megkezdí működését.

— **Izgató tankönyv egy polgári iskolában.** A szegszárdi polgári fiu- és leányiskolában évek óta használják dr. Szentgyörgyi Jordán Károly szaniszlói plébánosnak, a pápa t. káplánjának egyháztörténelmét, a mely a Szent István társulat bizományában jelent meg és terjesztődik. Ez a könyv már a hetedik kiadást is megörte s 114. lapján a következők állnak:

„A protestánsok azon ürügy alatt, hogy jogaikat a katolikusok sértegetik, többször fegyveres lázadást indítottak a királyi ház ellen. Boeskey Bethlen, Tököly és a Rakócziak vezetése alatt, a kiket a trónvágy kábitott el, iszonyu üldözést támasztottak a katolikusok ellen.”

Ugyan hány katolikus iskolában mételezheti ez a könyv a tanulósegeg lelkét, ha még egy felekezetenküli, kifejezetten polgári iskolában is helyt adnak neki?

— **Színész és hírlapíró.** A múlt évben Rubos Árpád színész és Farkas Mihály, a „Debreczen” volt munkatársa egy kritika miatt kardpárbajt vívtak. A törvényszék mindkettőjüket elítélte. A debreczeni kir. tábla büntető tanácsa bessenyei Széll Farkas tanácselnök elnöklésével tegnap foglalkozott a párbajüggyel. A tábla Rubos 5 napi büntetését helyben hagyta, a Farkas Mihályét ellenben egy havi államfogházra felemelte.

— **Tolvaj rendőr.** Tegnap délelőtt a közbiztonság éber őret lopáson érték. A rendőr a Péterfia-utczán a honvéd-laktanya előtt teljesítette szolgálatát. Unalmában mindenféle jó és rossz fogamzott meg agyában, több ízben be-betért Gombos Ferencz hentes-üzletébe egy pár szóra. Szemet szurt neki a jó fokhagymás kolbász és a Vidoni féle szalámi. Alkalmos pillanatban kezét egy rud szalámi és kolbász után nyujtotta, melyek engedelmekedtek s a rendőr mélységes zsebébe vándoroltak. Ezek után ott hagyta az üzletet s rövid időre félbeszakított szolgálatát hűségesen tovább folytatta. Gombos pedig mosolyogva nézte az üzletből, hogy a rendőr mily gyönyörűségesen kandikál zsebébe, hogy nem fognak-e a jó falatok onnan el-párologni. Gombost beleunt az élvezetes szemlébe, a rendőrhöz ment s kérte, hogy most már elég idő óta tartja magánál a jó falatokat, adná vissza, mert jön a vevő s nem tud neki adni. A rendőr egyszerre szomorú lett s a szalámit a kolbászszal együtt zsebéből visszavándoroltatta Gombos üzletébe. Félt, hogy tette napfényre kerül, haza ment s egyenruháját feleségeivel a főkapitánysághoz vitette. A magáról megfelekedezett ember most majd a törvény előtt is számolni lesz kénytelen elkövetett tetteről.

— **A tavalyi termés.** A földmívelésügyi miniszter nyilvánosságra hozta hazánk tavaszi termésének pozitív végeredményét. E szerint termett 1899 ben őszü buza 37.200.000 mm., tavaszi buza 1.200.000 mm., összesen

termett tehát buza 38.400.000 métermázsza. Tengeriben csupán 29.400.000 métermázsát mutat ki, e szerint kukoriczában óriási deficit van a megelőző termések ellenében.

— **A gör. kath. hivek** folyó hó 22-én és 23-án fogják ünnepelni a husvétot, mely ünnep alkalmából 21. és 22-ike közötti éjjel 12 órakor feltámadási szertartásuk lesz, melyen a Debreczeni Munkás Dalegylet is közreműködik; 21-én, vagyis vasárnap félkilenc órakor a róm. kath. temetőben levő kápolnában szentmise fog tartatni s ugyanakkor megáldatnak a husvét előledek; 22-én, vagyis a husvét másodnapján pedig 10 órakor lesz szent miséjük a róm. katolikus templomban.

— **A diákkongresszus rendező bizottságának kérelme a közönséghez.** A debreczeni diákkongresszus iránt, melylyel már a pesti sajtó is részletesen foglalkozik, mindenfelől nőttön nő az érdeklődés s egyre-másra érkeznek a kongresszusi irodába a kiküldeteket bejelentő levelek, úgy, hogy a vendégek számát 130—140 re lehet tenni. Ezek kivétel nélkül mind egyetemi és főiskolai hallgatók lesznek s természetesen a kellő **elszállásolások** sok gondot okoz a helyi rendező bizottságnak, amennyiben a vendégek nem képesek ennyi embert befogadni. Ez okból, de meg mivel az ifjuság már több ízben meggyőződött a debreczeni közönség szíveségéről és áldozatkészségéről, fordul most a kongresszust előkészítő bizottság a közönséghez azzal a kérelemmel, hogy a kik pártolásra méltónak találják a magyar ifjuság vezetőinek debreczeni találkozását s nagygyűlését, szíveskedjenek segédkezet nyújtani az által, hogy **egy vagy két ifjút** szálláson fogadjanak el s ebbeli szándékukat a diákkongresszusi irodába (Bika sz. 8.) minél előbb jelentsék be. Természetes, hogyha e kérés zárt fülekre nem találna, az ifjuság munkakedve és lelkesedése a közönség jóakarata által csak fokozódna, épen ezért a magunk részéről is melegen ajánljuk az ifjuság kérését. Debreczen vendégszerető, talpig magyar közönségének figyelmébe.

— **Országos vásár Margittán.** Margittán (Biharmegye) f. évi apr. hó 25-én és 26-án birósvásár és 27-én országos kirakódó vásár lesz.

— **Dalcsarnok.** A színházi évad vége felé közeledik. Pár hét még és aztán búcsút vesznek tőlünk színészeink jó darab időre. Az unalom elűzésére, mely a színház bezárásával bekövetkezik, dalcsarnokot szervez Angelotti Vilmos és működését május hó 20-án, vagy rossz idő esetén június 1-én kezdi meg. A társulat működése három hó napra fog terjedni. Angelotti Vilmost felesleges ajánlanunk a közönség figyelmébe, hiszen a múlt évben is mindent elkövetett arra nézve, hogy jól szervezett társulattal kiérdemelje az elismerést.

— **Szerencsétlenség egy lakodalmon.** Nagy János köbökuti gazdaember a leánya lakodalmát tartotta tegnap. A vőlegény Komádiból hat szekérral jött az új menyecskéért meg a tulipántos ládáért. Mikor nagy ügygyel-bajjal szekérré ült a násznép, a menyasszonyt vivő lovak megvadultak és szilaj vágatással ragadták magukkal a könnyű szekeret. A szekér felborult, de a menyasszonynak egynehány horzsoláson és az ijedségen kívül nem esett baja.

— **Lazarovics nem halt meg.** Nehány nappal ezelőtt híre járt, hogy Lazarovics Mihály Amerikában meghalt. Most levelet küldött Newyorkból egyik budapesti ismerősének, s mulatva írja meg a hír keletkezését. A halál híret ő maga költötte és közölte, a végből, hogy nevét idehaza ne emlegessék s rokonait az ő viselt dolgaira minduntalan ne emlékeztessék. Levelében azt is megírja, hogy már nem mosogatásból, hanem kártyaasztalok körül való kibiczedésből él.

— **Nagy tűzvész.** Bártfa-Ujfalu községben tegnap estefelé tűz támadt, mely nagy gyorsasággal harapódzott el. Esti hat óráig ötven ház és hatvan melléképület égett le. A lakosság minden erejével igyekezett menteni, de hiábavaló volt a fáradság. A házakban tömérdek háziállat és sok gabona hamvadt el. Egyik viskóban benn égett egy szerencsétlen vak asszony is, a ki a veszedelem keletkezésekor egyenesen a fény irányában, a tűzbe rohant. A szegény tót asszonyok pénze, a melyet Amerikából küldtek husvételre a bártfa-ujfalusi kivándorlottak, szintén elégett.

— **Halálos mákonymérgezés.** Rezvay Lidia végvári asszony ellen az egész környéken nagy feltűnést keltő bűnvizsgálat folyik a buziási büntető járásbírósnál. Az asszonynak volt egy kis leánya, aki folytonosan sirt. Az anya azt akarta, hogy a kis leány aludjék s mákfőzetet adott neki. Egész nap és egész éjjel mozdulatlanul, csöndesen feküdt a kis baba, nagy megelégedésére az anyjának, aki csak másnap vette észre, hogy a gyermek felrázhatatlanul, örökre elaludt. A buziási vizsgálatbíró elrendelte a boncolást, amelynek során kiderült, hogy a gyermek halálát mákonymérgezés okozta. Az anya ellen az eljárást legott megindították.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Legényvirtus.** Rossz fát tett a tűzre ifj. Sz. Nagy János szováti legény a múlt esztendőben. Január 25-én ugyanis két társával hazafelé tartott az utcán, természetesen jól bepálinkázott állapotban. Amint hazafelé lépegettek, szemben jött velük az utcán R. Nagy Károly nevű lakostársuk.

Nosza működni kezdett a virtus azon nal. Hiszen talán nem azért hord botot a szováti legény, hogy ki ne próbálja valakinek a fején.

Rátámadtak a gyanútlanul haladó emberre és ifju Sz. Nagy Nános botjával többször végig tisztelte a derék magyart, aki ennek folytán 28 nap alatt gyógyuló súlyos sérülést szenvedett.

R. Nagy Károly nem hagyta a maga igazát s bejelentette a támadókat, kiket tegnap vont számadásra a helybeli királyi törvényszék.

Idb. Sz. Nagy János és Sz. Nagy Sándor tagadásával szemben tényleges bizonyíték nem lévén, ezek felmentettek, hanem ifju Sz. Nagy Jánosnak fejére olvasott a törvényszék három hónapi fogházat.

Egy kis virtuskodásért soknak találta a legény a három hónapi pihenőt s bejelentette felebbezését. A kir. ügyész azonban más véleményen volt és az ítélet súlyosbításáért felebbezett.

§ **Kölcsönösen.** Bozsár Miklós hajdu nánási lakos bepanaszolta Roeska Papp Jánost, hogy az őt 1899. május 9-én áldomásívás közben a lakásán egy székkal mellbe ütötte, öklével szemébe csapott s a bordáját is betörte, úgy hogy a szenvedett sérelmet husz napon túl volt kénytelen nyögni.

R. Papp János ezzel szemben azt állította s ez állítást neje vallomása is megerősítette, hogy őt Bocvár és Sárga János megverték és testén tiz nap alatt gyógyuló sérülést okoztak.

Tegnap a törvényszék bontotta ki ezt a gordiusi eszmét, még pedig vádoltak teljes megelégedésére.

A törvényszék ugyanis belátta, hogy itt kölcsönös verekedésről van szó, mely mellett csekély bizonyíték tanuskodik, hogy ki volt hát a verő és ki a megvert. Azért mind a három vádoltat felmentette.

Az ítélet azonnal jogerős lett.

(Sz.)

John felesége.

— John!
— Hallom, lelkem.
— Sose lépkedj olyan óvatosan. Már három rettenetesen hosszú óra óta ébren vagyok. Tudod hany óra van?

— Három óra elmúlt.

— Nagyon kedves. Hol jártál?

— Oda át Jamesnél.

— Persze Jamesnél. Persze azt a közönséges fizikót érted, a James Stanleyt. És ki volt még ott?

— Nos, ha már olyan nagyon érdekel, hát ott volt még a dr. Washington, az Edison órnagy, meg a Stewart ur.

— Nagyon jó társaság! És mit csináltak?

— Mulattunk. Töltöttük az időt.

— És még mit csináltak?

— Meg kártyáztunk egy kis ideig.

— Egy kis ideig, mi? Az egész időt érted azon a tiz perczen kívül, amelyben odamentél és visszajöttél.

John, aki időközben lefeküdt, mélyen hallgat.

— És aztán mit játszottatok?

— Egy kis csöndest, amint odaát Európában egy keleti népfaj ezt a játékot elnevezte. De most reményilem, nem vagy egyébre kíváncsi. Aludni szeretnék.

Egy kis csönd, csak az egyenletes lélegzés hallatszik az éjszakában. Azután:

— John!

Semmi felelet.

— John!

Mély sóhajtás és mozgás.

— John!

— No! Mi az?

— Ébredj! Nyertél, vagy vesztettél?

— Azt hiszem, nyertem.

Ismét egy kis alvás. Majd újra felriasztja egy hang Johnt.

— Mennyit nyertél?

— Borzasztó! Hagyj már egyszer békében. Aludni akarok.

— De mégis, mennyit körülbelül.

John sóhajtva:

— Azt hiszem, negyvenhét dollárt.

— Szívtelen rabló, szégyeld magad. Ezt már nem hittem volna rólad. Igazán...

— Ugyan mennyiért hallgatnál el?

— Semennyiért. Kelj fel, menj át és add vissza az uraknak a pénzt.

— Már lefeküdtek. De különben sem fogadják el. Az sértés volna.

A tárgyalás megakad, de csak nem szakadt meg végképen.

— Egy föltétel alatt megbocsátok,

— És soha sem beszélj a dologról.

— Mem.

— Mi az a föltétel!

— Adj a nyereségből tiz dollárt az egyesületünk számára, a többit... a többit pedig nekem add egy új ruhára.

John alszik.

Tiz perczel később ezt hallja:

— Azt hiszem, hogy az egyesületnek talán elég lesz öt dollár is. Mit gondolsz, John?

Egy régi rablóhistoria.

A hatvanas évek elején igen gyakoriak voltak a rablások Kaposvár vidékén. A tapasztalatok azt mutatták, hogy az összes rablásokat egy ember vezeti. Aczél János, a híres vizsgálóbíró hiába követett el mindent, nem tudott nyomára jönni a rablóbandának, mely páratlan ravaszsággal kerülte ki mindig az üldözőket. Kaposon és vidékén több siketnéma fordult meg akkortáiban; valamennyi szabályszerűen kiállított bizonyítványon igazolta testi fogyatkozását. Ugy jártak házról házra kéregetni intézetük, vagy a maguk ezéjlaira. Egy ilyen kéregető siketnéma, kit Braun Jakab néven ismertek igazolvány után, majdnem állandóan Kaposon tartózkodott, hol bőven járt neki az alamizna. Egy éjjel hazafelé ballagott a tanyáról egy kaposi gazda fia; utközben két alakot látott magafelé közeledni az országuton. Hallotta, hogy beszélgettek. Nem törődött velük, haladt tovább a maga útján. A két ember a léptek zajára azonnal abba hagyta a beszélgetést. Az egyik Braun volt, a siket-

néma. A fiu megismerte őt s eleinte csodálkozott azon, hogy a siketnémát beszélni hallotta, de hamarosan megnyugodott abban, hogy bizonyosan tévedett, a másik beszélhetett. Mikor hazaért, megrémülve tapasztalta, hogy a házuknál rablók jártak. Apját összekötözve lelte a szobában, a szája be volt tömve. Szerencsére jókor érkezett a fiu s megmenthette az öreget a megfuladástól. A rablás hírére Aczél János azonnal megindította a vizsgálatot, de a legszorgosabb nyomozás is hiábavaló volt.

Egy napon véletlenül a fülébe jutott, hogy a kirabolt gazda fia azt beszélte az ismerőseinek, hogy a némát beszélni hallotta. Azonnal magához hívatta a fiut, ki aztán elbeszélte az esetet, de hozzátette, hogy ő maga is azt hiszi, hogy tévedett. A vizsgálóbíró másnap maga elé rendelte Braunt, ki aztán írásban azt felelte a kérdésére, hogy a rablás éjjelén 12 óra tájban érkezett haza a szomszédfaluból. Utközben találkozott egy idegen emberrel s egy darabig együtt haladtak az országúton. A bíró észrevette, hogy minden újabb kérdés után gyenge, futó pir vonult át Braun arcán. De egyelőre abban hagyta a faggatást és elbocsátotta a siketnémát, de megparancsolá neki, hogy másnap újból jelentkezzék nála. Amaz megígérte, hogy megjelenik a mondott időben. Ezután sietve távozott; sietségében volt valami a szökésközl. Másnap azonban nem jelent meg a vizsgálóbíró előtt; megszökött Kaposvárról, nem tudták, hogy hova. Nyomban köröztetni kezdték az egész országban s néhány hét múlva őt siketnémát kísérték a vizsgálóbíró elé, hogy megállapítsák. — Nincs-e közöttük a körözött Braun is. Közük volt. A vizsgálóbíró most már határozottan gyanakodott rá s megkezdte a rendszeres vallatást, melynek azonban semmi eredménye nem volt. Braun nem akart felelni arra a kérdésre, hogy miért szökött meg Kaposról.

— Te nem vagy siketnéma, te család vagy! — kiáltotta a vizsgálóbíró, váratlanul a háta mögé kerülve.

A néma meg sem mocszant, de a füle alatt, a nyakán ideges rángás futott végig, ami rendszeren az ijedséget szokta kísélni. Most már szembe állt vele a vizsgálóbíró és szigorú hangon kérdezte tőle:

— Tehát nem akarsz megszólalni?

Braun hosszasan bámult rá, azután ezt írta az előtte levő papirotra: Miért haragszik rám, uram? Aztél erre odaintette maga mellé a szolgát, kinek aztán fejszét adott a kezébe.

— Mátyás, — mondotta, — ha ez az ember meg nem szólal, míg hármat olvasok üsséd főbe.

— Értem, — felelte Mátyás, mialatt hunyorított a szemével.

— Egy, — mondotta a bíró.

Braun nyugodtan bámult maga elé s hiába hangzott el a „kettő”, meg a „három” is, egy arcizma sem rándult meg. Tudta, hogy nem kell félnie attól a fenyegetéstől. Végre is abba kellett hagyni a faggatást. Visszakísérték tehát a börtönbe, hogy másnap ismét elővezessék. De másnap sem akart megszólalni. A vizsgálóbíró ismét visszakísértette a czellájába, hová estefelé maga is bement.

— Senkinek sem szabad megtudnia, hogy én itt voltam, — mondotta sugva Mátyásnak, ki az ajtó előtt állott. — Fogadd meg az egy élő Istenre, hogy soha senkinek nem szólsz erről a látogatásról, bármilyen törtenjék is.

Mátyás megesküdött.

— Jól van, add ide tehát a kötelet s maradj a folyosón, a míg bent leszek a czellában.

Mátyás hosszú kötelet adott át a vizsgálóbírónak, ki aztán bezárta beülről a czella ajtaját és így szólt Braunhoz:

— Tudom, hogy csak mókázol velem s nem vagy siketnéma. Figyelj reám tehát. Én Aczél János, esküszöm az élő Istenre, hogy felakasztalak ezzel a kötéllel arra a szegre, ha öt percz leforgása alatt nem szólsz meg. Azt fogom majd mondani, hogy öngyilkos voltál.

Ezután elővette az óráját s leült az ágy szélére. Braun észrevehető aggodalommal nézett a herkulesi természetű bíróra, majd önkéntelenül oda sandított az órára. Tekintete elárulta a halálfélelmet. Mikor elmúlt az öt percz, a vizsgálóbíró zsebébe dugta az órát, elővette a kötelet s oda állt Braun elé s kemény hangon kérdezte tőle:

— No, mi lesz?

Braun katonásan összezsápta a bokáját, jobb kezét homlokához emelte, mintha tisztelegni akart volna, azután megszólalt:

— Névem csakugyan Braun, katonaszökevény vagyok s négy esztendeje élek „siketnémaságból.”

Elmondotta ezután, hogy Egerben kapta a hamis bizonyítványt egy társaságtól, mely az ilyesmivel foglalkozik. Megvan ott, úgy mond, minden megye bélyegzőjének másolata s a tisztviselők nevét is jól tudják utánozni. Elmondotta továbbá, hogy az országba körülbelül harmincz álsiketnémát ismer, akik mind nagyon veszedelmes emberek s valóságos rablóbandát alkotnak, melynek ő a vezére. Kiderült, hogy a kaposi rablást is ők követték el a többivel egyetemben.

Összefogdosták ezután az ál-siketnémákat, de az egri társaságnak már nem tudtak nyomára akadni, mert neszét vette a nyomozásnak és nyomtalanul eltűnt.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Kaucsuktű.** Mindent csinálnak ma már kaucsukból, fát, vasat, ruhát, üveget, illetőleg helyettesítik vele ezeket az anyagokat, úgy, hogy nem lehet tudni igazi-e vagy kaucsukból van. Így vagyunk a tüvel is. A hamburgi kaucsuk-gyárosok oly kemény gummi anyagot készítettek, hogy kitűnő tűt lehetett belőle faragni. A kaucsuk tűk „feronit” néven jönnek forgalomba s előnyös tulajdonaiknál fogva, hogy vízben is elállnak, nem rozsdásodnak, tehát szurásuk nem veszedelmes s a mellett époly szilárdak, mint az aczéltűk, csakhamar közkedveltségük lesznek.

* **Mentő-ablak.** A tűveszély az emeletes házakban gyakran okoz emberhalált, mert az ajtón nem lehet kimenni, az ablakon át pedig egyenesen a másvilágba lép a negyedik emelet lakója. Scherrer, Beuel Rajna melletti városi tűzoltó ezen a borzasztó helyzetben úgy segít, hogy az ablakokat létrászerezü kivitelen építi meg s egy nagy bérház minden ablaka összefüggésbe hozható a másikkal veszély idején. Kivitelen olyan a Scherrer-féle ablak, mint a mostaniak, csak hogy van egy vasnyulványa, mely az alatta levő emeleti ablakig leér, s így a földre lehet az ablaklétrákon, jutni. Scherrer ablakával most nagy kísérletezések folynak Beuel városban.

* **A haj élettörténete.** A legújabb időkig azt hitték az orvosok, hogy a haj növényyszerű képződmény s még a halál után is nő egy darabot. Kísérleti adataik pedig tévesek voltak. Azt számították ki ugyanis, hogy a haj havonként 33 millimétert nő, a mire mindenki elmondhatja már tapasztalásból is, hogy abszurdum. Pohl újabb vizsgálatai derítették ki, hogy mi módon él a haj. Husz éves egyéneknél a haj növése havonként 25 milliméter, 60 év táján pedig 11 milliméter. A haj a bőrnek a kinövése s négy hajszál van rendszeren egy csomóban, egy gyökéren, ami azt okozza, hogy a haj minden egyes szála nem nő egyenletesen, mert a csomóban levők közül egy rendszeren erősebb a többinél. A nyírás nem használ a hajnak, sőt árt a növésnek, viszont elősegíti a sűrűbb növést. A göndör haj ugye keletkezik, hogy a hajszálak érintkező, zsiros oldala nehezebben nő, mint a szabad oldaluk, tehát elgörbülnek.

* **A modern puskák hatása.** Már sokszor vitatták, hogy a legújabb kis kaliberű fegyverek a háború borzalmasságát csökkentik, mert a velük okozott sebek nem olyan veszedelmesek, mint a nagyobb kaliberű régieké. De ez a föltevés mindeztig

nem volt bebizonyítható. Most jelent meg ebben az ügyben egy kis röpirat, amelyben a kubai katonai egészségügyi felügyelő számol be a kis kaliberű Mauser-féle fegyverek hatásáról. A három éves kubai hadjárat elég anyagot szolgáltatott arra, hogy biztos következtetéseket lehessen vonni. Az említett füzet is azt állítja, hogy a kis kaliberű fegyverrel megsebesített ellenfél még jó ideig részt vehet a harcban és a sebek általa nem olyan veszedelmes természetű, mint a régi fegyvereké. Ennek ellenében a sebesültek száma jóval nagyobb, mert a cölzás könnyebb és biztosabb.

RÖPPENTYÜK.

* **Kimélet.** Titkár (az irodaszolgához): Maga tudja, hol van az iratesomag, melyet az irodagazgató ur már egy óra óta kereset? Miért nem mondja hát, hogy hol van?

Szolga (hunyoritva, halkán): Csak nem blamálhatom az igazgató urat, mikor ő maga ül rajta.

* **A kaszárnyából.** Főhadnagy ur Zserzsabek: Ugy? hát maga drámai költő, egyéves önkéntes Varsók? No, ha a maga darabjaiban a gazemberek olyan rosszul lónek, mint ahogy maga ló, akkor soha életében vége nem lesz a tragédiájának.

* **Ismerető jelek.** — Maresa, nyissa ki az ajtót, alighanem a Hektor akar bejönni, az kapar.

Maresa: Nem kérem nagysága, hanem a szakácsné alighanem a konyhában levelet ír a káplár urnak.

* **Bíró előtt.** Biró: Egyedül maga volt alopásban a tettes?

Vádlott: Nem, egynéhány barátom jószágos közreműködése mellett történt.

* **Visszavágtott.** Ur: Meggyuladok szép szemei tüztől!

Kisasszony: Elég fatuskó hozzá!

Vegyes költemények.

— Egy nyomdai tördelő viselt dolgaiból. —

Megesküdt a király Hunyadi Lászlónak,
Nagyot koppan akkor s azután elhallgat.
Esküszöm az égbe, az ég istenére,
Udvaron fehérlik szőre egy tehénnek.

Állj meg! szól Bathori s arca rettentő lesz,
S arra tálalja fel az egyszerű étket.

Egyiknek kegyelem, a másik halljon meg,
A gazdasszony épen az imént fejé meg.

Vén Budavárában ifju menyasszonya
Csöndesen kérődzik, igen jámbor fajta,

S bár álgyu-golyótól megtört ina, térdő,
Csak vasalás hija s holnap ünnep lészen.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot 1900. évi április 15-én.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján.

Április hó első felében szeszélyes időjárás uralkodott az ország legnagyobb részére kiterjedő esőzessel és helyenkint erősebb havazással, mi különösen a nyugati vármegyékben okozott károkat. Az ország több vármegyéjében, főképp Vas-, Sopron-, Nyitra-, Gömör-, Pozsony-, Moson- és Győr-vármegyékben helyenkint árvíz is pusztított s itt ott, nevezetesen Sopronmegyében jelentékeny kárt is okozott, különösen a lapályos helyeken.

A tulságos csapadék és talajvíz miatt a mezőgazdasági munkálatok nagyon elmaradtak, nemcsak a nyugati vármegyékben, hanem a felvidéken és az ország keleti részeiben is. Csupán az Alföldön kedvezett némileg az időjárás a munkálatoknak,

mert itt, — az utóbbi napokig — kevesebb eső volt, sőt néhol egyáltalán nem is volt esőpadék.

Az Alföld nagy részében el is készültek a munkálatokkal, kivéven a tavaszi árpa, zab és répavetést, sőt helyenkint a burgonya ültetésén kívül a kukorica vetését is megkezdették.

Az Alföldön a szőlő és kerti munkálatok is jól előrehaladtak, míg másutt ez a munka is sok halasztást szenvedett.

A hosszantartó kedvezőtlen időjárásban a vetések közül a buza tartotta magát a legjobban, bár ebben is meglehetősen károsodás mutatkozik, különösen az Alföld némely részében, a hol ritkás és a rendes állapotnál gyengébb; egyes helyeken egy részét kiszántották.

A Duna balpartján az őszi búzából a korai vetésű elég szép, míg a későn vetett már gyengébb. A Duna jobbpartján általában kielégítő és jó a buza, ellenben a Duna-Tisza közén szórványosan gyenge, fagytól szenvedett és ritkás, sőt néhol részben ki is szántották. A Tisza jobbpartján a korai jobb a későnél, mely utóbbi a márciusi fagyoktól megritkult; talajvíz és árvíz helyenkint szinten kárt okozott.

A Tisza balpartján nagyjára kielégítő, bár az utótól következtében itt is meglehetősen sok a ritka és gyenge vetés. A Tisza Maros szögén a géppel vetettek meglehetősen szépek, jól megindultak, helyenkint azonban, főképp a kézzel vetettek ritkák és gyengék, néhol részben kiszántották. Férgek helyi-kezeléssel most is károsítják a vetéseket. A királyhágóntuli vármegyékben nagyjára kielégítően állanak a vetések, szép zöld színűek. Összefoglalva az elmondottakat, az egész országban a korai őszi búzák bokrosodnak és a bekövetkezett enyhébb időre általában javulnak, a későiek meg csak kevés fejlődést mutatnak.

Az őszi rozsra és részben a kétszerese sok a panasz. E vetések elég nagy részben fagytól szenvedtek és itt-ott kipállottak, ritkák, gazosok és most még általában csak nagyon közepesen állanak. Egyes vármegyékben több helyen ki is szántották, úgy, hogy ezen vetésektől már csak kedvező időjárás esetén lehet kielégítő javulást remélni. A rozs szárba indult. A drótféreg már eddig is több helyen kárt okozott. Mindennek dacára meg kell jegyezni, hogy általánosságban a kedvező időjárás az őszi vetésekben még — a régi tapasztalatok szerint — lényeges javulást idézhet elő.

A repeze nagyjára gyenge közepesen telet; sok helyen s leginkább az Alföldön, kiszántották. A megmaradt kevés repeze elég jól fejlődik, szárba hajt. Helyenkint még mindig károsítják.

A tavaszi árpa és zab vetésével elmaradtak a gazdák, leginkább a hegyi és dombvidékeken. A korai vetések, különösen az Alföldön, meglehetősen jól keltek. A vetés folyamatban van.

A burgonya-ültetés, répavetés és szórványosan a kukoriczavetés is a legkedvezőbbre fordult időjárásban erősen folyik. A kerti munkálatok és takarmány vetőmagvak vetése körül is serénykednek a gazdák.

A szőlők és gyümölcsösökben az utótól kevesebb kárt okozott, mint a téli ólmos eső és erős fagy, egy a korán bimbózó alföldi barack és mandula sínylette meg a hideg időt. A munkálatok országsszerte folynak a szőlőkben is.

A szálas takarmány hiányát a zöldelni kezdő legelők immár több helyen csökkentik. A jószágot már kihajtják a legelőkre, bár a fűfejlődés csak néhány nap óta kielégítő.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.
Debreczen, április 19.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:	
Buza minőség	77 . . . 6.75 - 7.—
" "	78 . . . 6.95 - 7.25
" "	79 . . . 7.10 - 7.30
" "	80 . . . 7.25 - 7.40
Rozs	71/73 . . . 5.95 - 6.—
Árpa	. . . 5.35 - 5.45
" (jobb)	. . . 0.— - 0.—

Zab	4.75 - 4.80
prima	0.— - 0.—
Tengeri	5.35 - 5.40
Köles	5.80 - 6.—
Napraforgó mag	4.50 - 4.60
Bükköny	7.25 - 7.75
Lóhere	65.— - 70.—
Luczerna	40.— - 42.—
Pogácsa napraforgó	4.70 - 4.20
tökmag	5.10 - 5.50
Bab (fehér)	6.20 - 6.80

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Irtta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

30.

Mrs. Fleming olyan régen hallgatott már, hogy talán egész komolyan megharagudott. Munkája és nyitott könyve a földön heverték széke mögött. Végre mégis megszólalt.

Komornyikja volt ön sir James Saltashnek? kérdé.

— Igen, asszonyom. Talán ismerőse volt?

— Nekem? oh nem. De vannak barátaim, kik ismeretségben voltak vele. És ez az ur, ki a szobákat kivette, annak valami rokona, — vagy nem úgy mondta?

— Igen, asszonyom. Sir James ő noki nagybátyja volt.

— És mi a neve annak az urnak?

— Saltash, asszonyom — szolt Smith, az utolsó tálat is az asztalra téve — mr. George Saltash.

Széket állított az asztalhoz és mögéje állva, várt, hogy kicserélhessen egy terítéket, mielőtt lemegy.

Mrs. Fleming még mindig a tűzbe bámult és fölrezzent, mikor házigazdája megszólította.

— Tálalva van, asszonyom, — szolt szorongva és aztán félénken hozzátette még: Ha tudtam volna, hogy nagysádnak ellenére lesz, még se fogadtam volna be. Remélem, nem neheztel ránk, asszonyom?

— Neheztelni én, — kérdé Mrs. Fleming, — de hát miért? Jól teszik, ha kiadják a szobákat, mikor lakó kerül.

XII. A felsőkabátos hölgy.

Saltash György már teljes két nap óta lakott a Marina-tér 5. számú házában, de a mi a sárga haju hölgygel való találkozását illeti, affelől bizvást maradhatott volna az Imperiálban, mert még egyszer sem volt alkalma látni. Hallotta ugyan néha a fölötté levő lakásban járnival, de a szobát — úgy látszott — soha se hagyja el.

— A maga lakója, az a hölgy, ki az emeleten lakik, soha sem szokott kijárni? — kérdezte Smithtől a tőle telhető legközönyösebb hangon.

— Nagyon ritkán, uram. Tetszik tudni, nem igen egészséges.

Saltash ugyan nem igen tudta, de elhitte, ha mondták.

— És egész nap a szobában marad?

— Igen, uram.

— Sohsem hallottam, hogy ez használ az egészségnek, — szolt Saltash elgondolkozva.

— Neki ellenkezőleg épen azt rendelték, hogy mikor csak lehet, mindig a szabadban időzzön.

— Fialat nő Mrs. Fleming? — kérdé hirtelen.

— Oh igen. Azt hiszem, még nincsen harmincz éves vagy ha van is, ennél több semmi esetre sincs.

Saltash fölvette kabátját és kifelé indult. Friss szél fujdogált odakünn — a szél úgy látszik Brinvilleben sohsem fád el — és Saltash, ki tele tudóval szitta magába az üde levegőt, kénytelen volt elismerni, hogy ez használ neki. Már is jobban érezte magát és lassanként visszatért ereje is.

Csak ez a hely ne lett volna olyan elhagyatott! Pedig már korántsem unatkozott

annyrira, mint annak előtte. Magának is alig volt még tudomása arról az élénk érdeklődésről, mely lelkébe lopózott és lassanként kiüzte az unalmat, mely azelőtt befészkelte magát. Két nappal ezelőtt még annyit se lett volna képes megengedni, hogy a levegő jó hatással van rá.

Néhány sétáló lézengett a Marine-Paradeon. Saltash ugy gondolkodott, hogy a szélnek jobban kitett terrasse valószínűleg néptelenebb lesz és keresztülcsapva az uton, a széljárta partok mentén, a terrasse lépcsőzetéhez ért. Itt lement és gyors léptekkel haladt az uton, mely a dombot futja körül. Háta mögött hagyva Brinvillet, elindult avval a szándékkal, hogy délig vissza sem tér.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 201.

Bérlet 166. szám „A”

Pénteken, 1900. évi április hó 20 án

Görög rabszolga.

Operette 3 felvonásban.

Színházi műsor.

Szombaton, április 21-én, bérletszűnetben, fényes kiállítással és díszletekkel, ujdonságul először: *A kis szökevény.* Operette 3 felvonásban. Irták: Seymour Hieks és Harry Nichols. Zenéjét szerzette: Monckton Lionel és Caryl Iván.

Vasárnap, április 22-én két előadás: d. u. 3 órakor félhelyárakkal *Napoleon öcsém.* Bohózat 3 felvonásban. Irták: Rákosi Viktor és dr. Guthi Soma. — Este 7 és fél órakor bérletszűnetben, másodsor: *A kis szökevény.*

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

Vegyünk Schweizer-selymet

Kerjen ön mintát fekete, fehér vagy színes ujdonságainkból.

Különlegesség: **Nyomott selyem-Foulard, Rayé, Cadriile, nyers- és mosó-selyem ruháknak és blousoknak,** méterenként 1 kor. 20 fillértől feljebb.

Ausztria és Magyarországon **közvetlen magánfeleknek** adunk el és a kiválasztott selyem-szöveteket **vám- és bérmentesen** a lakásra küldjük.

Schweizer & Co. Luzern
(Schweiz) selyemszövet-kivitel.

Michelstädter S. E. & H.

Piacz-utca 40. sz.

Hungáriával szemben.

Saját szabdalom.

Saját gyártmányu
férfi-, női- és gyermek-czipő
legnagyobb raktára.

Lóverseny.

Belépti jegyek a folyó hó 21-én szombaton és 22-én vasárnap Debreczenben tartandó lóversenyekre Szent-Királyi Tivadar ur műiparáru kereskedésében (városháza alatt) kaphatók. Az előjegyzett páholy és egyéb belépti jegyek folyó hó 19-én (csütörtökön) esteli 7 óráig ugyanott kiváltandók, mert a ki nem váltott belépti jegyek azontul másoknak adatnak el. Ugyanott a tribüne rajza tájékoztató szolgál.

Helyárak egy napra: Páholy (4 ülésel) az első, vagy második sorban 16 korona. Zártszék 2 korona. Ülőhely 1 korona. Állóhely 40 fillér. Lovasjegy (a pályakör belsejébe) 4 korona. **Belépti jegy a tribüne előtti térre egy napra 6 korona, két napra 10 korona.** Tribüne előtti térre szóló belépti jegy a tényleges szolgálatban levő katonatisztek számára egy egy versenynapra 4 korona. Versenysorozatok (programm) egy példány ára 20 fillér; ezek Szent-Királyi Tivadar ur kereskedésében, valamint a m. kir. főtözsdeben lesznek kaphatók. **Totalisateurön való fogadások** 10, 5 és 2 forintos tételekkel, csak a versenynapokon a gyepen eszközölhetők. **Kellematlenségek elkerülése végett** figyelmeztetik a versenyeken résztvevő közönséget, hogy belépti jegyét láthatólag viselni sziveskedjék. — Bővebben a versenyekre vonatkozó hirdetésekben értesülhetni.

Christóf Schramm-féle

Borostyán Lakf-festék

puha padlók befestésére, többféle színárnyalatban, gyorsan szárad s rendkívül tartós.

Eisenstädter-féle legjobb

Linoleum

3 színárnyalatban.

Nejedly-féle legkiválóbb

Spiritus Padló-lakf-festék

rendkívül gyorsan száradó, tartós fényü.

Továbbá legkitünőbb

Parkett Diasz-kenőcs

kemény padlók és parkettek beeresztésére és fényesen tartására 1/4, 1/2, 1 és 2 kilós bádok dobozokban legjutányosabb árban kaphatók

Geréby Fülöp utódai cégénél

Debreczen, Piacz- és Széchenyi-utca sarkán.

Szőllő-vessző.

Chasselas fehér . . . 10,000 drb
Gohér fehér . . . . . 1,500 drb
Gyöngyösi faj törökszőllő 1,200 drb
Igen szép 2 éves gyökeres

eladó

Pólya Bélánál Szolnokon.

Ezre 14 frt, vasutra adva utánvétellel.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek
kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

CSOKONAI-NYOMDA

LENGYEL IMRÉ és TÁRSAI

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű disz munkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszses bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, diszses táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

MINDEN MUNKA
A LEGNAGYOBB
GONDDAL * * * * *
KIALLITVA, * * * * *
MINDAMELLETT * * * * *
MÁS * * * * *
KEZDETLEGES * * * * *
KIVITELNÉL * * * * *
OLCSÓBB ÁRON.

